Individualisten

Organ for Skandinavien.

Nr. 1. | Udkommer en Gang om Maaneden. | FEBRUAR | Abonnementspris: 1 Kr. aarlig | 1912.

Förf. till artiklarna äro ansvariga för de av dem i tidskriften uttalade meningar.
Alla uttalade meningar kunna upptagas till diskussion i tidskriften. Yttrandefriheten är här lika för alla.

Vad vi vill.

—o—

Vi vill: lika frihet för alla individer, vilket är grundbetingelsen för att skapa den medvetenhet, som är nödvändig för den sociala harmonien.

Därför bekämpa vi det hänsynslösa utplundringssystem, som inom de nuvarande ekonomiska förhållanden variera under olika former: — monopolen. Ett system, som tillåter att den ena människan utbyter den andra. Som t. ex. arbetaren som frambringar en produkt eller producerar en vara, erhåller visserligen en lön, men som representerar en bråkdel av den produkt eller vara, som nått sin höjdpunkt i ett svindlande pris på handelsmarknadet.

Och grunden härtill är den konkurrens, som för närvarande regleras av tvånget och har sin rot i monopolismen.

— — —

Därför är enhvar lönförhöjdning blott en välgörenhetssak, som resulterar i varornas förhöjdning. Kampen om högre lön är blott en intrasslat utbytningskamp mellan arbetarna inbördes, där de som har den största och bästa betingelsen tagar profiten — icke från kapitalisterna — utan från dem som stå ännu lägre och icke har betingelser att kunna följa med i kampen.

Vad vi vill: Är att erhålla det fulla utbytet av vad vi producerar, frukterna av vårt arbete. Och under sådana förhållanden blir det kostnaden av den utförda varan, som bestämmer priset. Och icke som den marxistiska uppfattningen att varan bestämmer priset, som det faktiskt är för närvarande.

Skulden för utplundringen ligger icke hos kapitalisterna, som socialisterna mena, utan hos monopolen. Det är hos monopolen som utplundringen hämtar sin näring. Tag bort jord-, penning-, tull-, tarif- och patentmonopolen, vilka äro de viktigaste, och utplundringen upphör av sig själv.

1. Jordmonopolet, den privata egendomsrätt till jorden, som beskyddar ett fåtal till att äga den. Har de frambringat den? Nej, ännu har ingen mig veterligt presterat det, att kunna skapa så mycket som en kubikfot jord. Jorden är för människan lika nödvändig som luften och vattnet. Jordmonopolet har förorsakat att en del avstå sin arbetskraft till de som sitta inne med monopolet.

Vad vi vill: är friheten till jorden, under sådana former att ingen kan tillägna sig den andras arbetskraft och i vilken ingen är nödd och tvungen att sälja sin arbetskraft åt en annan. Dock för att ej missförstås i ett hänseende; att då jag personligen förvärvade genom arbete — uppdyrkadt ett stycke jord, anser jag mig i min fulla rättighet att njuta frukterna därutav. »Vi vilja egendomen, d. v. s. var och ens fria förfogande över frukterna av sitt arbete, sin flit och sin andliga värksamhet. Vi vilja egendomen, liksom arbetet för alla människor, emedan i samhället är förmågan att frambringa lika stor som att förvärva obegränsad. Vi vilja egendomen, undantagandes ockrarräntan, därför att denna är hindret för produktionens tillväxt för alla.« (Proudhon).

2. Penningmonopolet, är ett värdefullt privilegium, som staten vet att taga hand om. Visserligen har det existerat för 6 år tillbaka i Sverige, enskilda banker, som har haft rättighet att utgiva egna penningssedlar. Och om jag icke misstager mig så har för närvarande den »fria« hansestad Hamburg sin egen myntprägel. National- eller Rigsbanken, som besitter detta monopol, på samma gång som den är en måttstock för %. Om banken t. ex. äger 100 mill. kr. i guld, kan den låsa in de 50 och utlåna de 50 mill. kr. och sedan kan den utställa 100 mill. kr. i sedlar, som den på samma sätt lånar ut, så erhåller den ränta av 150 mill. kr., fastän den blott äger 100.

Vad vi vill: är enligt Tucker, att alla erhålla rätt till att utgiva egna penningar, som antingen skola representera ett utfördt arbete eller tjena till att grunda ett produktivt företag. Samt att banker upprättas, som endast laborera med dessa pängar, som representera utfördt arbete eller som Spencer säger: kan vi icke genom att trotsa det nationella och statliga förbudet med avseende på bankerna och bilda en ömsesidig bank, som upptar konkurrencen med de bestående monopolen. Bryon har visserligen rätt, när han säger: att om man skulle förneka penningtrusten, skulle det ha till följd att de övriga trusterna upphörde av sig själv. Låt oss då icke erkänna bildandet av penningtrustar.

3. Tull- och tarifmonopolet är gränspålan mellan de olika lands område, till beskyddande av sin egen produktion heter det, ett tillräckligt bevis för tvångshandelns oförenlighet. Ingen kan tvinga mig till att köpa mina varor, i den affär där jag får dem bäst och billigast, hur skall då den affär, som jag på min hemväg måste gå förbi, pålägga de varor jag köpt, en ersättning, som motsvarar deras varupris. Tull- och tariffmonopolens argumenter äro till sitt inre så skröpliga att de icke stå för den hårda nakenhetens fakta. Den säger blott: hjälper jag dig, så skadar jag andra. Är då icke bättre att hjälpa sig själv först, för i och med man gör det, hjälper man äfven andra.

Vidare har frihandeln en egendomlighet att kunna på ett bättre sätt reglera tillbud och efterfrågan på produktionens område.

4. Patentmonopolet som besitter det beskyddet att under en viss tid kunna skydda en uppfinning under konkurrens, alltså förneka all vidare tecknisk utveckling på nämda område. Det är en nödvändighet att upphäva patentmonopolet, vilket skulle hava till följd att det uppstår en fri och sund konkurrens, som kommer att göra varorna billigare, och som en naturlig följd bättre och solidare. Vidare utvecklas det en stor uppfinningsförmåga på alla områden, då det icke längre vilar någon gräns för den. — Friheten är den största utvecklingsfaktor.

— — —

Det tecknade utgör blott konturerna i all sin enkelhet, men kommer kanske att belysas hvar för sig på ett bättre sätt längre framåt.

Wiktor Malmkvist.

»Vill, vad du kan. För den dådlösa längtan svinner ju livskraften bort.
Vill, hvad du kan. Och se kraftorna svälla, viljan blir stark inom kort.
Viljestark handling går fram ur det lilla, växer sig småningom stor.
Vill, vad du kan, och som trädet ur fröet växer din handling och gror.«

Vi har ikke Tid at vente.

—o—

Det, hvorefter Reformarbejde dømmes, er ikke Hensigterne, men Resultaterne. Derfor er det sociale Reformarbejde, vi lever paa, dømt. Resultaterne svarer aldeles ikke til Hensigterne. Social Gavelovgivning *vil* mildne Fattigdommen. Den gør blot de fattige magtesløse — og slapper deres Krav om *Ret*.

Fagforeninger *vil* regulere Lønnen — ja, men kan ikke afskaffe Arbejdsløshed, og derfor ikke gøre Lønnen højere.

Brugsforeninger *vil* regulere Varepriserne — men kan ikke afskaffe Monopolerne, og derfor ikke gøre Livsfornødenhederne billigere.

Det, at reformere og regulere, er nu som at bære Vand i et Sold. Det forsvinder mellem Hænderne paa os altsammen, dersom vi ikke faar sat Bund i Øsekarret.

Den eneste Maade, hvorpaa man kan højne Lønnen ved Arbejdsløshedens Afskaffelse og tillige gøre Frembringelsen fri, saa vi køber andres Arbejde med vort eget og ikke maa betale Overpris for vore Varer — det er at hindre Afspærring af Jorden.

Jordmonopolet — alle Monopolers Ophav, stjæler først af Arbejdet og siden af Forbruget, det er en Svøbe for det Samfund, hvis Medlemmer ikke forlanger mere, end at maatte faa Lov til at arbejde for at kunne leve.

Samfundet skal *ikke* fordele *Jorden*, blot stille den til Raadighed for det arbejdende Folk derved, at *Jordværdien* inddrages ved Beskatning, saa det bliver ufordelagtigt at lægge Beslag paa mere Plads, end man har Brug for til at *arbejde* med.

Industriarbejderen skal *ikke* sendes „ud paa Jorden," men de, som *er* der ude, skal have Lov til at beholde deres Fortjeneste, og de, der nu efterspørger Jord, skal have Adgang til at faa den. Saa skal det nok vise sig, at Efterspørgselen *ogsaa* efter Industriarbejderens Produkter, bliver saa stor, at ingen Byarbejder behøver at være arbejdsløs.

Jordbrugeren har Trang til meget mere af det, som Byarbejderen frembringer. — Mere Tøj, flere Møbler, finere Kunst, bedre Redskaber, nye Opfindelser — dersom Bonden ikke maatte aflevere saa stor en Del af *sin* Fortjeneste i Form af Prioritetsrenter, som Betaling for den Overpris, som Spekulationen i Jord nu medfører, ja, saa vilde han i meget højere Grad efterspørge alle disse Ting og faa Raad til at købe dem for *sine* Produkter, dem, han nu ikke har Raad til at bruge selv, men maa erstatte med Surrogater.

Byarbejderen har Brug for Bondens Produkter — men, lige saa lidt som *han* har Raad til at købe de Ting han selv frembringer — lige saa lidt kan han købe Bondens, naar hans eget Arbejde ikke efterspørges.

Der er *Overproduktion af Varer*, siges der. Nej, men der staar en Røver og stjæler Pengene fra dem der vil købe, det er *Jordmonopolet*.

Der er *Overproduktion af Mennesker*, siger andre. *Nej*, men der staar en Røver og holder Vagt ved Naturens Skatkammer, hvorfra han har lukket de retmæssige Ejere ude. Det er *Jordmonopolet*.

Vi har ikke Tid at vente paa flere Eksperimenter. Men alle Vegne hvor man blot har taget de første Skridt til Jordmonopolets Afskaffelse, viser det sig at give *Resultater*. Ved Hjælp af blot en Trusel om Jordværdibeskatning — ved en ufuldført Jord-

vurdering — er Arbejdsløsheden i England *gaaet ned* med 2%.

Der er i et Halvaar solgt dobbelt saa megen Jord som ellers, til mere rationel Anvendelse.

Den Slags Reformer, men saa store saa de forslaar, er det vi maa forlange, naar Kone og Børn sulter, ikke fordi man ikke *vil*, men fordi man ikke *kan komme til* at arbejde, saa kan man ikke taalmodigt finde sig i at høre blomstrende Taler om, hvor herligt det vil blive, naar en Gang „Samfundet" overtager „Produktionen", og vi alle bliver Embedsmænd. Man bliver bitter imod de vellønnede Førere, som i deres Ansigts Sved slider med at skaffe sociale Gavelove — og forlanger Tak til.

Vi takker *ikke* for de gode Hensigter.

Vi forlanger *Resultater*, og vi har ikke Tid til at vente.

Arbejder.

Anarkism och Kommunism.

—o—

Vår tids strävande, att åt största möjliga antal mænniskor bereda största möjliga lycka, tager sig som bekant mycket olika uttryck.

Socialismen, vars mål är egendomens socialisering, samt produktion och konsumtion ordnade efter kollektivistiska principer Kommunismen, vars mål är egendomsgemenskap*) samt behovet såsom produktionens regulator. Den förra är uppbygd på mekaniska lagar, den senare egentligen en kvarleva av den gamla vederdöparesekten, har som precedens tron på de altruistiska dygdernas seger över andra lika värdiga dygder, gemensamt för båda är nivelleringen, och deras vädjan till den s. k. arbetarklassen.

Slutligen har vi anarkismen, den erkänner inga klasser som sådan, endast distancen mellan människa och människa eller mellan magt och magt, den har inget allmänt mänskligt mål, endast individen har här något mål, nämligen att utvidga gränsen för sin magt, inom vilken gräns han är suverän.

All den stund brytningen mellan anarkister och kommunister tenderar att bli allt häftigare, vilket är naturligt, då de senare även göra anspråk på att kallas anarkister, vill jag här nedan söka klargöra skillnaden mellan dessa båda riktningar.

Kommunismen är, som jag förut påpekat, en syntes av urkristendom och moderna socialreformistiska strävanden. I likhet med andra religioner söker den att fånga massorna med chimäriska bilder av en framtida guldålder. Dess anhängare negera fördragen och löftena mellan man och man, till förmån för en inbillad elementär solidaritets- och broderskapskänsla, gemenskapet med därav följande »lika rätt till livets njutningar« skulle bidraga till njutningens fullständiga upphörande, för att njuta av en sak måste man tillkämpa, erövra den, inte få den tillerkänd som en »rättighet« af samma nominella värde som tillerkännes den andra boskapen, den kommunistiska »levnadsnjutningen« blir endast en enligt recept företagen utfordring med stimulans. Vidare skulle dess ekonomiska system, om det kunde förverkligas, bidraga till en allt avtrubbande jämnlikhet även på hjärnans område, ärelystnaden skulle inte längre sporra vatenskapens och teknikens målsmän till framåtskridandets stordåd, magtbegäret skulle inte hetsa och jaga människoanden uppåt på den intellektuella och merkantila skalan. Alla skulle bli lika, alldeles som sidorna i en regelbunden månghörning, slaviska och undergivna fantaslister, det mänskliga gemenskapet skulle under den naturstridiga solidaritets och broderskapsregimen föra till död och förintelse, solidariteten, m. a. o. när ett väsen i farans stund söker och tror sig finna hjälp hos andra leder till organisation, där det förkrymta jaget blir ett nummer, innan dess må han dock avsvära sin självständighet. Organisationen är det majestät, som handlar i den av solidariteten sammanfösta flockens namn, den blir även det kommunistiska samfundets värkställande utskott.

Mot kommunismen ställer jag anarkismen, den proklamerar kamp för existensen, och frihet till denna kamp. Den erkänner inget annat gemenskap än den ena individens brukbarhetsvärde för den andra. När varje individ lärt sig att till sin fördel utnyttja sin magt, då upphör detta exploateringsgemenskap och efterträdes av det stadium, som på de ekonomiska områden skulle kunna kallas den fria konkurrencen eller allas krig mot alla. Anarkisten erkänner inga sociala klasser, endast övervinnare och besegrade i den fria kampen om tillvaron, de nuvarande övervinnare skulle kanske icke vara övervinnare, såvida monopol och lagar icke hade skyddat dem under årtusendes lopp, dessa monopol och lagar vill anarkisten störta, för att sedan i oavbruten kamp vinna eller förlora, svinga sig till höjden av magtfullkomlighet eller gå under. Fri från alla sociala, moraliska och sedliga plikter, föraktar anarkisten varje mål som har till avsikt att förvärkliga mänsklighetens ideal, det ideal som skall falla, då individen på verklighetens mark börjar bygga självisktetens tämpel.

I kritiken av kommunismen vill jag inte inbegripa en sammanslutning som skulle kunna vinna stadga undet anarkistiskt system, jag vill kalla den organism, i organisationen har den enskilda ingen egenartad uppgift, organismen däremot ålägger, med styrkan av nödvändighetens lag, envar sin mission, t. ex. skyddande av egendom och person. Jag vill sammanfatta skillnaden mellan anarkism och kommunism sålunda. Den ena, en religion, ett gemenskap, ett samhälle, där människorna älskar varandra, vars slutmål är lyckan d. v. s. upphörandet av all motsättning. Den andra, den individs åsikt som i varje annan sådan ser ett experimentalfält för sin egoism, i stället för kärlek och solidaritet söka föda för sin själviska hunger, i stället för lycka ett intensivt deltagande i kampen om existensen, att kasta sin tärning och med vällust åse den hembära seger eller undergång.

Axel Andersson.

*) Socialisering — Egendomsgemenskap. Under förra regimen kan man tillkämpa (arbeta för) en företrädesrättighet. Under den senare blir man tvungen att uppfylla en massa plikter för att få »njuta« likställt med hopen.

Malthus og Videnskaben.

—o—

Fødselsmængden tiltager i stærkere Grad end Fødemængden.

Denne Sætning er Ny-Malthusianismens Fanemærke. Det er jo da altid lidt ny Vin paa gamle Flasker.

Hvis Indholdet kun er det, at der her og der i hele Verden findes Mennesker, der underernæres af Mangel paa Føde, ja, maaske endog dør af Sult, maa det sikkert erkendes, at Udtryksmaaden ikke er absolut heldig.

Er Meningen kun, at Menneskene om nogle Millioner Aar — hvis den nuværende Formering vedbliver — vil tælle Billioner og bogstaveligt opfylde Jorden, er det sært nok, vi ikke allerede gaar paa Hovedet af hverandre i en ganske interesseløs akademisk Paastand, der desuden vil sætte Menneskene uden for Naturens Love ved at nægte dem Tilpasningsevnen; ja, Forudsætningen: Modstandernes Tro paa den nuværende Formeringstendens Vedbliven, er i sig selv en drøj Tilsnigelse. Denne Kamp med selvbyggede Vejrmøller, føres ogsaa ved vort Universitet „med megen Salvelse, der dækker smukt over Tankernes Halvelse."

I sin Disputats: „Formerelse og Fremskridt" fastslaar Dr. Wieth-Knudsen (efter Fahlbeck) en „Formerelsesglæde" ved 4 Børn for hver ikke-steril Kvinde — om ikke Befolkningstallet skal være udsat for Tilbagegang. Andet anser han for unaturligt.

Hvis nu et Land ikke har Plads til deres 4 Børn, saa „har Malthus i Hovedsagen Ret." Ja, selvfølgelig! Men, hvor er Beviset for, at Formerelsesglæden er konstant, og hvor for, at Pladsen mangler?

Hvor biologisk instinktiv end Kønsdriften maatte være, Formerelsesglæden er ikke konstant (hvilket W.-K. selv indrømmer for det enkelte Folk, og ikke modbeviser for den samlede Verden), dens mindre Intencitet kalder W.-K. — i alle Tilfælde — et Degenerationstegn (med i høj Grad omdisputabel Berettigelse forøvrigt), og ønsker øjensynlig saadanne „Fornuft-Individer" samme Lod som — efter hans eget Billede — de ikke-rugelystne „civilicerede" Høner, nemlig: Suppegryden.

Og manglede der nu f. Eks. Plads i Danmark med dets Tusinder af Tønder udyrket eller lidt bearbejdet muldtungt Land — maaske for Øjeblikket i en eller anden Storbesidders Eje —, hvor en stolt Flok Dyr i Skov eller Vildmark skaber Idyllen, driftigt Menneskeværk bryder denne, og hvor Livet dog ikke for alle er blot Realisme. Her, hvor der, som W.-K. selv siger — er Plads nok til dobbelt saa stor en Bondebefolkning d. e. 1 Million flere — om al Agerjord udstykkes i 12 Tønder Lands Parceller — og desuden en dertil svarende Bytilvækst paa 1,2 Millioner!

Eller, skyldes den Omstændighed, at Irlands Beboere nu kun er halvt saa mange som ved forrige Aarhundredes Midte, det, at Pladsen (Arealet) nu kun er halvt saa stor som da?

Mon ikke snarere *Forholdene paa Pladsen* bærer Skylden der som overalt?

Det tyndtbefolkede, sparende Frankrig — trods alt en Kulturstat af Rang — er dog ret et yderlig slet malthusiansk Bevis!

Hvilket Land, tør Videnskaben paastaa, har naaet sin mest gunstige Folkemængde — maalt med Fødefrembringelses-Lethedens Alen?

Hvor i Verden tiltager ikke Jordværdien d. e. den kapitaliserede Opholdsværdi ved hvert nyfødt Barns Raab om selv nok saa ringe Plads, ja, endnu forinden?

Eller er i Fremskridtslande ikke netop dette „Samfundets Fælleseje" ilet langt forud for Befolkningstilvæksten, gørende hver Borger — indfødt som indvandret — til velaflagt, uangribelig Fideikommisbesidder.

Denne Kendsgerning fornægter grundigt den malthusianske Hævdelse af, at det er Folkemængden, der væsentlig betinger Udnytternes Antal, og bekræfter den omvendte Sætning.

I Sandhed: „Malthus' Befolkningslære er i Hovedsagen uangribelig!"

hvis de nuværende sociale Forhold yder de gunstigst mulige Betingelser for Fødens Tilvejebringelse (hvad ingen tør paastaa) og

hvis Menneskeheden — uden tiltagende Dødelighed — har ubegrænset Formeringsevne og — vilje (hvad lige saa lidt hævdes).

Malthus *har* Ret — siger Videnskaben.

G. T.

Vem skall driva människorna till frihet?

—o—

I närheten av det fönster, vid vilket jag sitter och skriver, är en stor tjur fastbunden medels en nosring. Under det att han arbetat gräset rundt omkring den påle, vid vilken repet är fästat, har han snott detta kring pålen, tills han nu står där, som en hårt fjättrad fånge, pirrad av lystnad efter det saftiga gräs, han ej kan nå, oförmögen till att ens kunna röra sitt huvud så mycket, att han kan driva bort flugorna, som samlats i klungor på hans kropp. Allt emellanåt gör han ett våldsamt försök att komma loss, uppger några klagande bölande och försjunker sedan en stund i tyst förtvivlan.

Denne tjur (en verklig representant för en samlad ofantlig fysisk styrka), vilken endast därför att han icke har nog förstånd till att inse huru han skulle kunna göra sig fri, lider nöd i åsynen av det rikaste överflöd och är ett hjälplöst byte för långt svagare varelser, tyckes mig utgöra en ganska lämplig sinnebild av de arbetande massorna.

I alla länder finnas massor av människor vilka ehuru deras arbete skapar överflödande rikedomar, dock plågas av fattigdom och hållas nedtryckta utav de kroppsliga behovens tyngd till en nästan djurisk ståndpunkt. I bittert medvetande om orättvisa, kännande djupt i sin själs innersta, att de äro skapade för någonting annat än ett så eländigt lif, kämpa äfven de ryckvis och våldsamt och upphäva höga rop. Men så länge de ej ännu kunna rätt sluta från verkan till orsak, så länge de ej ännu lärt sig inse vad det är, som så fjättrat dem, och huruledes de kunna befrias, så förbliva deras strider och klagorop lika gagnlösa som den insnärjda tjurens. Ja, till och med ännu gagnlösare. Jag ämnar nämligen gå ut och tvinga tjuren att gå i den riktning, som bringar repet att utvecklas från pålen.

Men vem skall driva människorna till frihet? Förr än de börja nyttja det förnuft, som blivit dem givet, finnes det ingen hjälp för dem. — Hurudan än ett lands styrelseform må vara beskaffad, så ligger dock makten alltid ytterst hos massorna. Varken kungar eller kapitalister är det, som egentligen förslavar folket. Det är dess egen okunnighet.

Henry George.

Højere Løn — Højere Varepriser, Arbejdsløshed.

—o—

„Social-Demokraten" har i den sidste Tid bragt en Række Artikler, hvori Merlønsbevægelsens Førere rider paa den Indbildning, at højere Betaling for Arbejdskraften ikke medfører højere Varepriser.

I en af Artiklerne skrives, at Bagersvendenes Lønforhøjelse ikke foraarsagede højere Brødpriser.

— — Kendsgerningerne beviser det modsatte. Det fine Brød er blevet mindre og dyrere — Tilgiften blev som bekendt ogsaa inddraget efter Lønforhøjelsen. At Rugbrødet ikke er steget i Pris, skyldes tekniske Forbedringer i Brødfabrikernes Produktionssystem, som — hvis Lønforhøjelsen ikke var blevet gennemført — vilde have medført lavere Rugbrødspriser.

For at bevise, at tekniske Fremskridt medfører lavere Varepriser, skrev Gustav Bang for nogle Aar siden i „Social-Demokraten" følgende:

„Indenfor det kapitalistiske Samfund er det Kapitalens Begær efter Profit, som er Drivfjeder til Virksomheden i de forskellige Produktionsgrene. Hver enkelt Kapitalist stræber efter den højst mulige Profit og søger saa vidt muligt at anbringe sin Kapital saaledes, at den har Udsigt til det største Udbytte. Men overfor denne Bestræbelse staar den indbyrdes Konkurrence; den virker til — overalt i det kapitalistiske Produktionssystem — *at holde Profiten paa et vist gennemsnitligt Niveau.* Er der et enkelt Omraade, hvor Profiten stiger særlig højt, vil Kapitalerne tiltrækkes, og den skærpede Konkurrence vil efter en Tids Forløb have drevet den ned imod Gennemsnittet; er der et andet Omraade, hvor den synker særlig lavt, vil Kapitalerne bortskræmmes og de vedkommende Virksomheder standses.

Ligesom Pendulet svinger omkring den lodrette Linje, saaledes vil — *allevegne hvor den fri-Konkurrence mellem Kapitalerne hersker* — Profiten have Tendens til stadig, alle større eller mindre Uregelmæssigheder til Trods, at bevæge sig omkring en vis bestemt Grænse.

Denne Grænse er den almindelige Profitrate. Lad os antage, at den i et vist givet Samfund og paa et vist givet Tidspunkt er 10%; det normale Forhold vil da være, at en Kapital paa 100.000 Kr. afkaster en Profit af 10,000 Kr. om Aaret.

Vi tænker os en Kapitalist med 100,000 Kr., denne Kapital anvender han til at grundlægge f. Eks. en Skotøjsfabrik. Nu indfører denne Kapitalist en hidtil ikke benyttet Maskine, som gør det muligt for ham at producere billigere end de øvrige Skotøjsfabrikanter — han kan sælge hvert enkelt Varestykke til lavere Pris og alligevel tjene mere derpaa; hans Profit stiger saaledes op over Gennemsnittet, f. Eks. til 15 % i Stedet for de normale 10. Kapitalisten har altsaa skaffet sig en Ekstraprofit paa 5000, han tjener 15,000 Kr., medens han under normale Forhold kun havde kunnet gøre Regning paa 10,000. Men hvordan gaar det i Tidens Løb med denne Ekstraprofit?

Denne Profit vil selvfølgelig vække de andre Skotøjsfabrikanters Efterstræbelse, en efter en vil de søge at indhente den heldige Konkurrents Forspring, idet de selv anskaffer sig den nye Maskine. Konkurrencen vil skærpes, *og man maa sætte Priserne paa Skotøjet stadig længere ned for at faa de voksende Varemasser afsat.* Ekstraprofiten smelter sammen, og efter en Tids Forløb er den fuldstændig forsvunden: Varepriserne er dalet saa stærkt, at man til Trods for den nye fordelagtige Produktionsteknik ikke tjener mere end før med den gamle, mindre fordelagtige.

Skotøjsfabrikanten har sine normale 10,000 Kr. om Aaret, de 5000 er opslugt af Konkurrencen."

Ringdannelser kan naturligvis forhindre, at de tekniske Fremskridt medfører lavere Varepriser, men hvis man tror, at *Arbejderklassen som Helhed* har Fordel af at fremtvinge Lønforhøjelser i ringdannende Virksomheder, er man paa den gale Side af Gitteret.

De stedbeskyttede Arbejdere f. Eks. Bygningshaandværkerne har i Forening med deres Arbejdskøbere dannet Ringe for at kunne bestemme Prisen paa de Varer, de producerer — saaledes at Arbejdskøberprofiten og Arbejdslønnen stadig har kunnet stige og nu er oppe paa en saadan Højde, at Arbejdsløsheden indtræffer, grundet paa, at Købeevnen i de verdenskonkurrerende Virksomheder ikke er steget i tilsvarende Grad. Den tekniske Udvikling i Bygningsindustrien, som burde have medført billigere Husleje, har, som Følge af Arbejdskøbernes og Arbejdernes Monopolisering af denne Industri, bundfældet sig i *højere Profit og Løn* og derefter i højere *Husleje.*

At ogsaa andre Faktorer, f. Eks. *Jordmonopolet*, har højnet Huslejen, er jeg selvfølgelig ikke blind for, men at modarbejde Jordmonopolets Virkninger ved at højne Arbejdslønnen, er lig Molboernes Forsøg paa at drukne Aalen.

Saalænge der findes Monopoler — hertil regner jeg ogsaa Fagmonopolerne — er Efterspørgslen efter Arbejdskraften en uretfærdig Værdimaaler.

En Malersvends Dagløn er i Øjeblikket anslaaet til 6 Kr. og Arbejdskøberprofiten herpaa er ca. 4 Kr. En Handskesyerskes Dagløn er — højt regnet — 1½ Kr., Arbejdskøberprofiten herpaa ca. 50 Øre.

Efterspørgslen har frembragt begge Resultater, men er det retfærdigt, at Malersvenden faar 4 Gange saa meget for sin Arbejdskraft som Syersken?

— *Brændselen til at vedligeholde Arbejdskraften er jo lige dyr for dem begge.*

Socialdemokraterne i Kbhvns. Kommune har højnet Lygtetændernes, Maalerkontrollørernes o. l. magelige Erhvervs Lønninger til ca. 1½ Kr. pr. Arbejdstime — en forbryderisk høj Løn naar man tager i Betragtning, at det er de lavest lønnede Arbejdere der i sidste Instans maa udrede de Skatter, hvoraf Lønningerne tages.

De saakaldte „Skatteydere" regner nemlig deres Skatter med i deres Erhvervsudgifter.

Husejerne lægger deres Skatter paa Huslejen. Arbejdskøbere og Mellemhandlere vælter ogsaa Skatterne af sig og lægger Skattebeløbet tilligemed deres højere Husleje paa Varerne — ved større Profit og Mellemhandleravance. De privilegerede Lønarbejdere lægger ligeledes deres Skatter og højere Husleje samt Prisstigningen paa de Varer de køber, over paa Varerne gennem deres Dyrtidstillæg og øvrige Lønforhøjelser, saa det er i Virkeligheden de lavest lønnede Arbejdere — de Arbejdere der, grundet paa Verdenskonkurrencen, ikke har Betingelser for at kunne monopolisere deres Erhverv, og derfor ikke kan højne Prisen paa deres Arbejdskraft i Forhold til Prisstigningen paa de Varer, de forbruger — der indirekte maa betale alle Skatterne.

De lavest lønnede Arbejdere tvinges altsaa til at betale alle Lønforhøjelser, og alle Skatterne i Form af højere Varepriser.

Denne Koncentrering af Købeevne i de monopoliserede Erhvervsgrene, bevirker naturligvis en Indskrænkning af Produktionen, idet en Del af den saaledes røvede Købeevne opspares — bliver passiv Købeevne, som repræsenterer en nøjagtig tilsvarende Arbejdsløshed.

Socialdemokratiets faglige og politiske Aktion virker altsaa reformistisk i Retning af større økonomisk Ulighed — med Arbejdsløshedens Stigning som uundgaaeligt Resultat.

H. P. H.

Menneskene grupperer sig lige saa meget efter Egenskaber og Mulighed som Materiens Atomer i Universet.

Individualitet.

—o—

Livet har ingen annan Mening än sin egen: vara liv. Mitt liv, vars ändamål är jag — formförändringen i en tidsrymd, är utveckling till individualism.

Ni ärade små människor, för att för en gång skull begagna ett högtidligt uttryck. Finna ni det vara ett nöje, att försöka så mycket som möjligt efterlikna andra. Kan ni icke ett ögonblick vara er själva. Eller har ni fullständigt somnat in i vardagshändelsernas många begivenheter, så att ni alldeles glömt bort er.

— Sök ej att likna andra. Bliv ett original och icke någon kopia, en parodi av en människa.

Det kan visserligen vara mycket godt att hava idealer att efterstråva, men det ligger en fara i att efterlikna det därhän att man glömmer sin egen individualitet. Men det ser så ut. Edert sinne har förrådt eder genom sin retliga irritation, liknande den som gör sig gällande hos en som ryckes upp ur en god sömn.

Och det är ju mycket godt att sova, och finna sig i förhållanden som de äro, eller göra som de andra, gå med i hopen och vifta svans — ty då behöver man icke att anstränga sig för att komma i beröring med sig själv.

— — —

Alla människor sträva efter ett — friheten, och för att uppnå den största möjliga »lycka« eller komma i harmoni med sig själv. Men de flesta glömma bort det som är viktigare, än känna sig själv, det är, — att vara sig själv, besitta sin egendom. Ty friheten det är egendomen, att äga sig och sitt. De flesta har icke insett detta, — och hur skulle man kunna begära det, de somna så fredeligt tyst och stilla in i tvånget. De kunna icke undvara det, — tvånget.

Sov, vyss, vyss, jag skall icke väcka er, ni må sova tills ni vaknar. — Det är nog bäst för er själva. Och dessto större tillfredsställelse känner jag att hålla mig vaken. —

— — —

Inom alla naturens förhållanden härskar det osymmetri, olikformighet.

— Som en Del av en enhet, är jag dock en helhet..—

— Ensam, står jag där otrogen alla, oövervinnerlig, fullkomligast och starkast. —

— Tror icke på någon, och fordrar heller icke att någon skall tro på mig. Att dyrka en auktoritet, är det samme, som att själv erkänna sig vara slav, och att upphäva sig till en auktoritet, är att vara i behov utav ynnest av hopen, och det är icke något bevis på självmedvetenhet, eller som Kant säger: transcentala Apperception.

Individualiteten skapar hos mig glädjen till mig själv, självberusningen i min kraft till att bryta ned det, som står hindrande i vägen för min frihet. Visserligen förbrukas min kraft då den användes, i och med att den stärkes, men jag kan icke ackumulera eller förena den genom att göra ingenting.

Kraftimpulsen är det som håller jaget uppe, och då jaget i sig själv är individuelt så inneslutar det friheten — friheten för mig — och så är tendensen oss alla, ty utvecklingen för mot individualismen.

Arthur Maenshell.

Mennesker, Penge og Jord.

—o—

Den sidste Skatte-Statistik for Byen Winnipeg (i Britisk Nordamerika) viser en Tilvækst i Værdien af den Jord, hvorpaa Winnipeg staar, af omtrent 10,000,000 Dollars i Løbet af det sidste Aar. Ogsaa Bygningsværdien er vokset, men der er en ejendommelig Forskel paa de to Arter af Værdi.

Bygningsværdien i Byen er højere, fordi der er bleven bygget flere Huse, Butiker, Fabriker etc. De Bygninger, som allerede var tilstede i Fjor, har mindre Værdi nu, end de havde for et Aar siden. Bygninger forringes altid i Værdi, naar de bliver ældre.

Dette er ikke Tilfældet med Jord. Der er ikke mere Jord i Winnipeg, end der var i Fjor. Den er ældre nu, men dens Værdi er vokset 10 Mill. Doll.

Hvor kan det være?

Kaster vi et Blik paa andre Tal i Skatte-Statistiken, aabenbarer sig den Kendsgerning, at Winnipegs Befolkning er vokset med henved 20,000.

Hvad Sammenhæng kan der vel være mellem Befolkningens Tilvækst og Jordværdiernes Tilvækst?

Hvis Befolkningen var bleven formindsket med 20,000, hvad Virkning tror Du vel saa, det vilde have haft paa Jordværdierne? Det vilde have sænket Jordværdierne, — hvad enhver Grundejer kan fortælle Dig.

Der er en bestemt Sammenhæng mellem Befolkningen og Jordværdien. Hvis Du tager en Blyant og regner Stykket ud, vil Du se, at enhver Person, der indvandrer, foroger Jordværdien i Samfundet med omtrent 500 Dollars, — men han faar ikke den Værdi.

Hver Mand, Kvinde og Barn i Winnipeg har været med til at samle de 10,000,000 Dollars Værdiforøgelse til den Grund, Winnipeg staar paa.

Skal de da ikke hver have en Del af den Værdi, som de har været med til at skabe?

Oh, nej! Den skal gaa i Lommen paa de Par Mennesker, som ejer Grunden, og af hvilke nogle er bosat i et fremmed Land. Noget af Værdien skal gaa i deres egne Grundejeres og Grundspekulanters Lommer og noget af den i fremmede Grundejeres og Grundspekulanters Lommer.

Jordværdierne hidrører alene fra Samfundets Vækst og burde tages tilbage af Samfundet og bruges til offentlige Formaal. Hvis man havde gjort det i Winnipeg, saa havde vi haft Penge nok til de nødvendige offentlige Foretagender uden at komme i Gæld.

Jordværdien, minus Forbedringer, er vokset med et Beløb af omtrent 10,000,000 Dollars hvert Aar i de sidste 10 Aar.

Hvem skabte den Værdi? Hvem fik den?

Naar de to Spørgsmaal er besvaret, saa er Hjærtet af det sociale Spørgsmaal lagt frem i Dagslyset.

Milliardæren Carnegie siger, at 90 pCt. af Millionærerne har skabt deres Formue gennem Grundværdier.

Vi har skabt nogle Millionærer i Winnipeg i Løbet af de sidste 10 Aar. Vi har ogsaa maattet savne Bade, Skoler, Hospitaler, et ordentligt Kloaksystem etc., fordi vi har manglet Penge.

De Gentlemen, som har puttet den Værdi i Lommen, som vi har skabt, har ikke manglet Penge. Naar vi skal være ærlige, saa har de saamænd været i Stand til at laane os lidt til sædvanlig Rente.

Naar vi bliver kloge, saa vil vi inddrage til Samfundet de Værdier, som Samfundet har skabt. Vi kan gøre det ved at ophæve alle Skatter paa Arbejdet og Arbejdets Produkter og skaffe os den offentlige Indtægt ved en *Skat paa Jordværdierne.*

F. J. Dixon
(Winnipeg Tribune 27. Maj 1911).
(Ved I. B.)

Aforismer.

—o—

Har ni någonsin sett en gift kvinna, som inte är kär i sin mans hustru.

Att älska är en manlig egenskap; att älskas ett kvinligt prerogativ. Mannen ger och kvinnan tar emot. Det är saligare att giva än taga, men det är dummare.

August Strindberg.

Det nya slaveriet erhåller ett skönt namn, fogandet i dess bojor kallas bildning och dygd. Slavarna kallas fria, och nöjen heta deras kval. Och emot dessa klippor strandar varje enskildt tycke, krossas individualitetet och bringas otaliga liv om intet. Mera raffineradt var aldrig ett tyranni, fullständigare aldrig slavandet därunder.

Hj. Strömer.

Vad glädje gör mig en samhällsordning, som kanske tillfredsställer alla övriga innebyggare, men för mig är en börda, en förbannelse.

Max Stirner.

Litteratur.

—o—

Ingeborg Brun: Smaa Notitser til Darwinismens Religion. (P. Hansens Forlag, Kbhvn.).

Denne Titel vil for de fleste Mennesker lyde lidt besynderlig. Darwinisme betragtes jo som oftest at være al Religion fjendtlig. Men det er heller ikke just den Evolutions Theori, vi kender gennem Darwins og Hæckels Værker, som Forfatterinden beskæftiger sig med. Bogen er nærmest af Theosofisk Indhold, og det er den aandelige Darwinisme eller Reinkarnationslæren, som hun søger at give sine Læsere Indblik i.

Forfatterinden tænker, at igennem denne Genfødelseslære vil Mennesket naa saa højt i sin Udvikling, at det her paa Jorden vil kunde virke i samme Samdrægtighed som Beboerne af Planeten Mars. Som Illustration til dette findes i Bogen to Marskort, hvis Kanalsystem tyder paa en samstyrende Vilje hos denne Klodes Beboere, en Enhed, som kun naas igennem Egoismens Fuldkommengørelse, thi som hun skriver: „Det gælder blot om, at vi finder Egoismens højeste Form, saa fører vor Stræben efter egen Lykke ind i Lyksaligheden for alle — den hele Jord.

I det hele rummer denne lille Bog et Storsyn og en Kendskab til Ting, som desværre ligger de fleste Mennesker temmeligt fjærnt; den søger at rive os bort fra denne indbildte Virkelighed, som vi stadig lader os omgive af: „Du skal ikke føle dig som Københavner — ikke som Dansk — ikke som Europæer — ikke som Menneske, Jordboer, men som Borger af Universet." Man skal hæve sin aandelige Horisont og søge at opnaa Klarhed over Livets mærkelige Foreteelser, for derigennem at svinge sig op paa kulturelle Højder, som vil gavne en selv og Menneskeheden i Almindelighed.

Den smukt udstyrede lille Bog fortjener Opmærksomhed og bør læses af alle, som tænker ud over Dagen og Vejen.

Fr. S.

J. H. Mackay: Anarkisterna. Axel Holmströms förlag. Sthlm. Pris 3,00 kr.

Den föreliggande översätt. av Mackays arbete »Die Anarchisten« är en bok, som mer än på ett sätt kan tala för sig själv. Det givies så få förf. som träda fram och peka på falskheten, ihåligheten, ty de som göra det, kunna sällan undgå, utan att komma i kontakt med denna världs tilltrasslade omständigheter. Det är ju så många som bli stötta, dessa, som icke se längre än näsan räcker, och icke tycka om att någon går utan om detta förträffliga ordnade system.

Mackay visar sig som en djupsinnig iakttagare av livets realiteter, och besjälat med en stor känslo intensitet stiger en till mötes på varje blad i boken.

Det ligger något så vackert, härligt, i den unga kvinnans svar till kommunisten, på hans fråga: Vad har ni gjort för mänsklighetens lycka? Och svaret lyder så korrekt. Jag är själv lycklig. Så egoistiskt, att icke göra något för att andra skall bli lyckliga. Men det är som Mackay säger i »Sturm«: Nicht Hass, nicht Liebe liegt auf deinen Zugen, der Friede nur, der stets sich selber hält —. Kommunisten förstår henne icke, ty han vet icke, att en svala gör ingen sommar.

— — —

Bokens huvudperson Carrard Auban, är en som förstår att göra sig intressant, kanske därför att han besitter individualitet och förblir som sådan en intensiv personlighet, och man igenkänner med lätthet i honom Mackay.

Det är en bok vars produkt är ett litterärt värde och på samma gång ett historiskt dokument. Den kan läsas en gång om året, fast man icke glömmer den när man läst den en gång, och kan läsas av alla, även schablonnaturer, men — kanske utav få förstås.

Det är som Tucker betecknar den i sin »Liberty«: En av de konsekventaste, radikala böcker, där någonsin skrivits. Och det är en stor bok. Jag kan min känsla för den boken och dess författare med de orden beteckna:

»Vad ni frambragt är en ädelsten,
Dess strålar blixtra för en evighet.«

W. M.

J. L. Bjørner: Maal og Midler. Tre Breve til en socialdemokratisk Partifælle. Dansk Andelsforlag. III. Oplag. Pris 25 Øre.

En liten enkel, radikal brochyr eller en kraftig handfull salt i den socialistiska surdegen. Borde läsas av varje socialdemokrat, för att om möjligt väcka till eftertanke. Och kanske värkan kunde åtföljas av orsak så att de kunde få rentvättad sin grå hjärnsubstans från mögel och damm (det kunde vara på tiden). — Och f-n vet om inte den är stadd i ett tillstånd av förruttnelse —.

Ja, väl vore de.

W. M.

International Individualist Union.

Adresser:

DANMARK.

Sekretariat:
Kobenhavn: H. P. Hansen, Oehlenschlægersg. 46.
Kbhvn.: Disk.-Klub »Max Stirner«, Franz Sedivy, Godthaabsvej 1.
Kbhvn.: »D. A. O.« Wiktor Malmkvist, Oehlenschlægersgade 46, 1. o. G. th.

SVERIGE.

Malmö: Arthur Maenchell, Skolgatan 2.
Hedemora: John Bolinder.
Engelholm: Edgar Ekdahl, Rebbelberga.
Helsingborg: Axel Andersson, Café »Verdandi«.

NORGE.

Kristiania: Einar Li Ekdahl, Møllergd. 47, 4.

TYSKLAND:

Berlin: Bernhard Zack, Treptow bei Berlin. Kiefholzstr. 186.
Hamburg: Johann Otten, Hamburg 23, Friedenstr. 13. Haus 3, 1.

FRANKRIG.

Paris: Ernest Flammarion. Paris, 23 Rue Racine.

SCHWEIZ.

Zürich: M. Petersen, Badenerstr. 154. Zürich III.
Genf: A. Biebl, Brasserie Bonnivard, Rue des Alpes Nr. 6. Genf.

ØSTRIG.

Wien: O. Lindegaard, Schönbrunnerstr. 31.

AMERIKA.

New-York: Benj. R. Tucker. P. O. Box 1312.

SYD-AMERIKA.

Montevideo: »Natura«. Avenida Rondeau 290.

Alle Organisationer, der bekæmper Monopolismen, optages i *»International Individualist Union«* — intet Kontingent.

Brevlåda.

Axel Andersson: Välkommen åter.
Echo Ego: Kommer härnäst.
Håkan Röde: »Förtvivlan« i nästa nr.
G. Baelder: Kommer.
Wald. Johansson: Du kommer väl med något?

Red.

Tous les exemplaires d'echange à l'adresse: *»Individualisten«, Copenhagen.*

All copies of exchange are to be destined to: *»Individualisten«, Copenhagen.*

Alle Tauschblätter sind zu richten an: *»Individualisten«, Copenhagen.*

Alle Meddelelser til Red. fra Danmark, Norge og Sverige sendes til: *»Individualisten«, Oehlenschlægersgade 46, 1. København.*

»Individualisten«s Expeditioner:

DANMARK: H. P. Hansen, Oehlenschlægersgade 46, 1. København.
SVERIGE: Arthur Maenchell, Skolgatan 2, Malmö.
NORGE: Einar Ekdahl, Møllergaden 47, Kristiania.

Arbejdsløse Jorden over! organiserer Eder til Kamp mod Monopolismen.

Redigeret af *H. P. Hansen.* — Trykt i Nørrebros Centraltrykkeri, Blaagaardsgade 29